

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 84/15
V Luxemburgu 16. júla 2015

Rozsudok vo veci C-83/14
ČEZ Razpredelenie Bălgarija AD/Komisija za zaštita ot diskriminacija

Umiestnenie elektromerov v nedostupnej výške v mestskej časti obývanej prevažne Rómami môže predstavovať diskrimináciu na základe etnického pôvodu, ak sú v iných mestských častiach elektromery umiestnené vo zvyčajnej výške

Aj keby sa preukázalo, že elektromery v tejto mestskej časti boli predmetom zneužívania, uvedená prax sa zdá byť neprimeraná vo vzťahu k dvojakému cieľu, ktorý pozostáva z potreby zaistiť bezpečnosť elektrickej siete a riadnej evidencie spotreby elektriny

Smernica Únie o rovnosti zaobchádzania¹ zakazuje akúkoľvek diskrimináciu na základe rasy a etnického pôvodu, pokiaľ ide o prístup k tovaru a službám a ich poskytovanie.

Pani A. Nikolova je živnostníčka, ktorá vlastní obchod s potravinami, v mestskej časti „Gizdova mahala“ v meste Dupnica (Bulharsko). Táto mestská časť je obývaná prevažne osobami rómskeho pôvodu.

V rokoch 1999 a 2000 spoločnosť ČEZ RB, prevádzkovateľka distribučnej elektrickej siete, umiestnila elektromery pre všetkých odberateľov v tejto mestskej časti na elektrické stĺpy siete vysokého napätia vo výške 6 až 7 metrov. V ostatných mestských častiach (kde nežije tak veľa Rómov) ČEZ RB umiestnila elektromery vo výške 1,70 metra, najčastejšie priamo u odberateľov alebo na fasádach alebo plotoch. ČEZ RB tvrdí, že tento rozdiel v zaobchádzaní je odôvodnený existenciou veľkého počtu manipulácií s elektromermi a ich poškodení, ako aj množstvom protiprávných odberov v dotknutej mestskej časti.

V decembri 2008 A. Nikolova podala sťažnosť na Komisiju za zaštita ot diskriminacija (Komisia na ochranu pred diskrimináciou, ďalej len „KZD“), pričom v sťažnosti uviedla, že dôvodom umiestňovania elektromerov na nedostupných miestach je skutočnosť, že väčšina obyvateľov tejto mestskej časti je rómskeho pôvodu. Tvrdila, že hoci ona sama nemá rómsky pôvod, v dôsledku dotknutej praxe ČEZ RB je aj ona obeťou diskriminácie.

KZD rozhodla, že A. Nikolova je naozaj diskriminovaná v porovnaní s odberateľmi, ktorých elektromery boli umiestnené na prístupných miestach. ČEZ RB podala žalobu proti tomuto rozhodnutiu na Administrativen sad Sofija-grad (Správny súd v Sofii, Bulharsko). Tento súd sa pýta Súdneho dvora, či napadnutá prax predstavuje zakázanú diskrimináciu na základe etnického pôvodu.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor uvádza po prvé, že **zásada rovnosti zaobchádzania sa neuplatňuje len na osoby s určitým etnickým pôvodom, ale aj na osoby, ktoré síce nie sú príslušníkmi dotknutej etnickej skupiny, ale spolu s týmito príslušníkmi znášajú menej priaznivé zaobchádzanie alebo znevýhodnenie z dôvodu diskriminačného opatrenia.**

Po druhé Súdny dvor zdôrazňuje, že samotná prítomnosť osôb, ktoré nie sú rómskeho pôvodu, v dotknutej mestskej časti nevylučuje, že napadnutá prax bola zavedená s ohľadom na etnický pôvod, ktorý je spoločný pre väčšinu obyvateľov tejto mestskej časti (teda rómsky etnický pôvod). Je však úlohou bulharského súdu, aby **zohľadnil všetky okolnosti súvisiace s touto praxou na**

¹ Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, s. 22; Mim. vyd. 20/001, s. 23).

to, aby mohol určiť, či bola skutočne zavedená z dôvodu etnického pôvodu a predstavuje tak priamu diskrimináciu podľa smernice.

Medzi skutočnosťami, ktoré treba v tejto súvislosti vziať do úvahy, patrí aj skutočnosť, že dotknutá prax bola zavedená len v tých mestských častiach, v ktorých bývajú prevažne bulharskí občania rómskeho pôvodu. Rovnako tak skutočnosť, že ČEZ RB pred KZD tvrdila, že poškodení a neoprávnených odberov sa dopúšťajú prevažne osoby rómskej národnosti, môže nasvedčovať tomu, že sporná prax vychádza z etnických stereotypov a predsudkov.

Bulharský súd musí takisto zohľadniť nútenú, všeobecnú a trvajúcu povahu spornej praxe. Táto prax sa totiž týka všetkých obyvateľov dotknutej mestskej časti bez ohľadu na to, či sa s ich individuálnymi elektromermi manipulovalo, alebo nie aj bez ohľadu na to, kto sa tohto zneužívania dopustil. Túto prax tak možno vnímať tak, že obyvatelia tejto mestskej časti sú ako celok považovaní za potenciálnych autorov takého protiprávneho konania. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že táto prax predstavuje **nepriaznivé zaobchádzanie** s dotknutými obyvateľmi jednak z dôvodu svojej urážlivej a stigmatizujúcej povahy, jednak z dôvodu, že je pre nich extrémne ťažké, alebo dokonca nemožné dostať sa k svojmu elektromeru, aby mohli kontrolovať svoju spotrebu.

Po tretie za predpokladu, že by bulharský súd dospel k záveru, že sporná prax nepredstavuje priamu diskrimináciu na základe etnického pôvodu, Súdny dvor uvádza, že by v **zásade mohla predstavovať nepriamu diskrimináciu**. Pokiaľ by táto prax totiž bola zavedená výlučne len ako reakcia na zneužívania spáchané v dotknutej mestskej časti, zakladala by sa na zdanlivo neutrálnych kritériách, pričom by oveľa závažnejšie ovplyvňovala osoby rómskeho pôvodu. **Viedla by tak k osobitnému znevýhodneniu týchto osôb v porovnaní s osobami, ktoré taký etnický pôvod nemajú.**

V tejto súvislosti Súdny dvor zdôrazňuje, že potreby zaistiť bezpečnosť elektrickej siete a riadnu evidenciu spotreby elektriny predstavujú legitímne ciele, ktorými v zásade možno odôvodniť rozdiel v zaobchádzaní. ČEZ RB však ešte musí preukázať, že k zneužívaniu skutočne došlo v súvislosti s elektromermi v dotknutej mestskej časti a že riziko takého konania stále pretrváva. Súdny dvor uznal, že sporná prax predstavuje primeraný prostriedok na dosiahnutie týchto cieľov, ale spresnil, že bulharský súd musí overiť, či existujú aj iné primerané a menej obmedzujúce opatrenia, ktoré by umožnili vyriešiť existujúce problémy.

Aj keby na dosiahnutie uvedených cieľov neexistovalo žiadne iné opatrenie rovnako účinné ako sporná prax, Súdny dvor uvádza, že táto prax sa zdá byť neprimeraná uvedeným cieľom a oprávneným záujmom obyvateľov dotknutej mestskej časti. Bulharský súd bude musieť overiť, či je to skutočne tak, a to najmä s ohľadom na urážlivú a stigmatizujúcu povahu tejto praxe a skutočnosť, že táto prax bez rozdielu a dlhodobo zbavuje obyvateľov celej mestskej časti možnosti pravidelne kontrolovať svoju spotrebu elektriny.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106